

■ **سهیلانوری / مادامی که پذیرفته شود شهر یک موجود زنده و توسعه پذیر است و مانند هر موجود زنده ای نیازمند رسیدگی تا رشد ناموزون نداشته باشد، دیپلماسی شهری هم اهمیت پیدای کند تا هم نوازی میان شهر و شهروندان را پدیدار شود. از همین رو هنر کاربردی دیپلماسی شهری را با «محمود محمدی» - سخنگوی اسبق وزارت خارجه و دبیر اولین اجلاس شهرداران پایتخت ها و کلانشهرهای آسیایی - که به میزبانی شهرداری تهران برگزار شده بود به گفت و گو نشستیم تا از راهکارهایی بگوید که رفع مشکلات کلانشهر تهران را سبب می شوند.**

■ **دیپلماسی شهری چه نقشی در دیپلماسی عمومی دارد؟**

دیپلماسی شهری در صورتی که به مفهوم واقعی خودش پویایی و خلاقیت داشته باشد شکلی از دیپلماسی عمومی خواهد بود. در دیپلماسی شهری نقش اساسی را شهروندان، نهادها، ان جی اوها، مؤسسات و مراکز آموزشی و فرهنگی... بر عهده خواهند داشت و در واقع حلقه ارتباطی میان این نهادها با هم خواهد بود که هر کدام محفل گراشات ذوقی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی شهروندان

هستند. در واقع این ارتباط بین مدیران شهری، شهروندان و نهادها و مؤسسات شکلی از دیپلماسی عمومی خواهد بود. ضمن اینکه دستگاه هایی مثل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت علوم و ارتباطات، شهرداری، وزارت گردشگری به عنوان دستگاه های فرهنگ ساز و حامی دیپلماسی عمومی در کلانشهرها و کشورها، نقش موثری در اجتماعات و برپایی نشست ها و نمایشگاه ها و برنامه های هنری، فرهنگی و حتی اقتصادی دارند که طبعاً نوعی هم افزایی را ایجاد خواهد کرد و در این صورت دیپلماسی شهری اثر معناداری بر دیپلماسی عمومی خواهد گذاشت به این معنا که در مسائل فرهنگی، هم فکری، رفع مشکلات و نیازهای شهری و حتی مدیریت شهری نقش موثری خواهد داشت و همچنین به لحاظ جامعه شناسی نوعی هم نوازی و همدردی اجتماعی را در چارچوبی همگانی بین شهروندان و مدیران پدیدار خواهد شد که در سایه این ارتباط ارگانیک هر کدام می توانند به وظایف خود به شکل بهتری عمل کنند.

■ **در ارتقای توانمندی های شهری چطور؟**
هر شهر و کلانشهری مثل تهران یک سری چالش هایی دارد که به تنهایی توسط مدیران شهری برطرف نمی شود

مگر با تعامل مراکز مردم نهاد، شهروندان و... به عنوان مثال مدیریت موضوعی مثل ترافیک و حمل و نقل در کلانشهری مثل تهران بسیار دشوار است، اما درک شهروندان از شرایط و تأمین نیازها توسط مسئولین امور حمل و نقل، نوعی رضایت مندی در شهر ایجاد خواهد کرد. شبیه به این موضوع چالش های دیگری در کلانشهرها وجود دارد که با مشارکت شهروندان و مسئولین شهری که نقش اساسی در همبستگی و رفع مشکلات شهری دارند مرتفع شدنی است.

برای نمونه به مقایسه شهرهای پاریس و تهران می پردازم؛ از لحاظ شاخص های بین المللی پاریس ۴ برابر تهران تراکم جمعیت و یک چهارم تهران مساحت دارد و البته تهران قدیمی تر است، اما نکته مهم چگونگی مدیریت این شهر و نقش دیپلماسی شهری است که رضایت مندی را در میان شهروندان ایجاد کرده است؛ شهرسازی و طرح جامع شهری، این ظرفیت فرهنگی را به درمان این شهر منتقل کرده که از شهر و بناهای آن که معادل جمعیت کشور خودشان (۸۰ میلیون) توریست و بازدید کننده دارند به خوبی محافظت و ظرفیت جذب توریست و درآمدزایی شهرشان را فراهم کنند.

■ **قصد دارید بگویید مدیریت شهری و طرح جامع شهری پیش از دیپلماسی شهری قابل توجه است؟**

همینطور است. طرح جامع شهری پیش از دیپلماسی شهری نقشی اساسی در چگونگی شهرسازی دارد و در مقابل توسعه غیر علمی شهرها و کلانشهرها عاملی برای به وجود آمدن معضل فرهنگی در آن جوامع خواهد بود. در حالی که در مقایسه با پاریس نمی توانیم نادیده بگیریم در تهران هر جا را که نگاه می کنیم در خیابان ها تاثیرهای برق جای درخت ها را گرفته و این ساختار غلط شهرها که توسط مدیران شهری اتفاق می افتد معضلات شهری را ایجاد می کند. این در حالی است که در کشورهای اروپایی، ساختمان ها در کلانشهرها بین ۳ تا ۵ طبقه اجازه ساخت دارند و بناهای عظیم به حومه و حاشیه شهرها منتقل

مشارکت شهروندی باید اولویت شهر باشد

گفت و گو با محمود محمدی سخنگوی اسبق وزارت خارجه
و دبیر اولین اجلاس شهرداران و کلانشهرهای آسیایی

